



DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Statistiek Vlaanderen: Vlaams Statistisch Programma 2020

Samenvatting

Het Vlaams Statistisch Programma 2020 is opgemaakt in overeenstemming met de wettelijke bepalingen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (art. III.111) en het uitvoeringsbesluit van 22 april 2016 (art. 6 en 7) en volgens de principes zoals op 29 juni 2018 meegedeeld aan de Vlaamse Regering (VR 2018 2906 MED.0253/1).

Het Vlaams Statistisch Programma 2020 omvat de planning voor en uitvoering van:

- Lijst Vlaamse openbare statistieken, inclusief horizonscan;
- Ontwikkeling protocollen;
- Lijst samenwerkingsaanvragen;
- Implementatie protocollen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: ondersteuning Vlaamse Regering in het bijzonder de coördinatie van het evidence-informed beleid op basis van openbare statistieken.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurt jaarlijks het Vlaams Statistisch Programma goed. Het Vlaams Statistisch Programma 2019 (VSP19) is goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 7 december 2018:

- VR 2018 0712 DOC.1378_1: NOTA VR
- VR 2018 0712 DOC.1378_2: VSP19
- VR 2018 0712 DOC.1378_3: Lijst VOS VSP19

Adviezen VSP20:

Het advies van de Raad voor Vlaamse Openbare Statistieken is verleend op 14 november 2019.

////////////////////////////////////

De Vlaamse wetgeving over openbare statistieken kwam tot stand na het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de deelregeringen op 15 juli 2014. Het samenwerkingsakkoord is de concrete uitvoering van een beslissing in de laatste staats hervorming (2011) waarbij de bevoegdheden voor openbare statistiek werden geïnterfederaliseerd. Het akkoord maakt de samenwerking tussen de vier statistische autoriteiten in België mogelijk: de Algemene Directie Statistiek / Statistics Belgium, de Vlaamse Statistische Autoriteit / Statistiek Vlaanderen, het Institut Wallon d'Evaluation, de la Prospective et de la Statistique en het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse.

Het Vlaamse openbare statistiekbeleid is ook gekaderd binnen internationale regelgeving en afspraken. Drie internationale instanties spelen hierin een rol: de Europese Commissie (Eurostat), de Verenigde Naties, en de OECD⁴.

Eurostat is de statistische autoriteit van de Europese Commissie, en coördineert het Europese statistiekbeleid via het Europees Statistisch Systeem (ESS), dat de statistische autoriteiten binnen de EU samenbrengt. Het ESS werkt binnen een juridisch kader dat bestaat uit een Verordening van het Europees Parlement (223/2009) en de Raad enerzijds, en uit een Praktijkcode anderzijds (zie verder).

Actoren

De actoren die betrokken zijn bij het Vlaamse statistiekbeleid, bevinden zich op het Vlaamse, het interfederale en het Europese of internationale niveau.

Het al eerder vermelde ambtelijk Coördinatiecomité voor Vlaamse openbare statistieken (CVOS) vertegenwoordigt de producenten van Vlaamse openbare statistieken en wordt betrokken bij het opstellen van zowel het geïntegreerd als het Vlaams Statistisch Programma, inclusief het kwaliteitsbeleid voor de Vlaamse openbare statistieken en de standpuntbepaling voor interfederale en internationale statistiekfora. Het overleg met de statistiekgebruikers verloopt via de Raad voor Vlaamse Openbare Statistieken (RVOS). De leden van de RVOS vertegenwoordigen de departementen en de agentschappen, de lokale besturen, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de sociale partners, de middenveldorganisaties en de academische wereld. Ze zijn door de Vlaamse Regering benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. RVOS kan, op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Regering of van de Vlaamse Statistische Autoriteit, advies geven over het statistisch programma inclusief het kwaliteitsbeleid.

De Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) is de dienst van de hoofdstatisticus. De hoofdstatisticus heeft in hoofdzaak een coördinerende rol op het Vlaamse niveau en een representatiefunctie op het interfederale en internationale niveau. Hij zorgt samen met zijn dienst voor de voorbereiding en opvolging van het statistisch programma, en werkt met de Vlaamse overheidsdiensten om het programma vorm te geven, en de nodige ondersteuning te bieden. Ten slotte vertegenwoordigt hij het Vlaamse Gewest in de raad van bestuur van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek en in de raad van bestuur van het Instituut voor Nationale Rekeningen. Op die manier is de samenwerking met de collega's van de andere statistische autoriteiten op gewestelijk, interfederaal en internationaal niveau geïnstitutionaliseerd.

Het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS), opgericht door het samenwerkingsakkoord, werkt onder het gezag van een interministeriële conferentie voor de statistiek. Het wordt beheerd door een raad van bestuur.

⁴ Verenigde Naties: Fundamental principles of official statistics, General Assembly resolution A/RES/68/261.
Raad van de OECD: Recommendation of the OECD Council on Good Statistical Practice [C(2015)128 - C(2015)128/CORR1 - C/M(2015)21]. De principes in beide documenten sluiten zeer nauw aan bij die van de Europese regelgeving en praktijkcode.



“De Vlaamse Regering stelt jaarlijks het statistische programma vast waarin de planning en afspraken worden vastgelegd voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken. De Vlaamse statistische autoriteit coördineert het proces van de voorbereiding en opvolging van het statistische programma.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld.”

Om het statistische programma voor te bereiden zal het CVOS vier onderdelen van het programma uitwerken, die samen zullen leiden tot een gecoördineerd systeem van Vlaamse openbare statistiek:

- de opmaak van een voorstel voor de lijst van Vlaamse openbare statistieken, met inbegrip van de nog te ontwikkelen statistieken (horizonscan), die ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering;
- de opmaak van protocollen, gebaseerd op de Europese Praktijkcode voor openbare statistieken;
- de opmaak van de lijst van samenwerkingsaanvragen;
- de opmaak van een evaluatie van het kwaliteitsbeleid en van de uitvoering van het Vlaamse statistische programma.

Lijst van de Vlaamse openbare statistieken

Een belangrijke taak voor het netwerk is het voorstellen van een welomschreven lijst van openbare statistieken binnen het nieuwe kader. Deze lijst van openbare statistieken vormt de kern van het statistische programma dat jaarlijks door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd.

De aanpak om deze lijst op te maken is gebaseerd op twee criteria die bepalen welke statistieken als ‘openbare statistiek’ worden aangeduid. Het is echter de Vlaamse Regering die de uiteindelijke lijst jaarlijks zal vastleggen.

Een eerste criterium is de wettelijke verplichting van sommige statistieken. Statistieken die volgens wettelijke bepalingen moeten worden opgemaakt (Europees, federaal of regionaal) worden zonder meer opgenomen in de lijst. Het tweede criterium om cumulatief verder te bouwen op deze lijst van wettelijk verplichte statistieken, is de relevantie ervan voor een brede groep van gebruikers. Om de relevantie van statistieken voor een brede groep van gebruikers in kaart te brengen, beslist de RVOS en het CVOS om een aantal thematische werkgroepen op te zetten, die per thema producenten en gebruikers samenbrengen om te bepalen welke statistieken er binnen een bepaald thema voldoende belangrijk zijn om als openbare statistiek aangeduid te worden. Deze lijst wordt jaarlijks herzien door de Vlaamse Regering, en er kunnen jaarlijks statistieken toegevoegd of weggelaten worden.

Het statistische programma omvat ook een indicatieve publicatie-agenda voor het volgende jaar. De uiteindelijke publicatiedatum van een openbare statistiek wordt vastgelegd door de entiteit die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling, productie en publicatie van die openbare statistiek.

Protocollen voor openbare statistieken

Het tweede proces is het implementeren van de decretale en Europese regelgeving door het toepassen van de protocollen op de lijst van openbare statistieken. Hiervoor heeft het CVOS een werkgroep opgericht die sedert vorig jaar een aantal concrete protocollen uitwerkt. Deze protocollen zetten de wettelijke principes uit het decreet of de principes uit de Praktijkcode om in concrete voorschriften. Deze protocollen zijn dus een aantal gedragslijnen die van toepassing zijn op alle openbare statistieken. Elke entiteit van het netwerk volgt voor de statistieken in het Vlaamse statistische programma onder hun bevoegdheid deze richtlijnen.

//

In totaal worden er zes protocollen gepland:

1. Publicatiebeleid
2. Professionele onafhankelijkheid
3. Gebruikersinspraak
4. Organisatorisch kader
5. Kwaliteitsstandaarden
6. Gegevensbescherming en -uitwisseling

Voorstellen voor de eerste vier protocollen zijn na een grondige voorbereiding en bespreking door het CVOS en het RVOS afgerond en goedgekeurd door de Vlaamse Regering in december 2018.⁵

Het werk aan de laatste twee protocollen is eveneens gestart en loopt verder gedurende 2020. De twee afgeronde protocollen zullen eind 2020 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd samen met het Vlaams statistisch programma 2021.

Samenwerkingsaanvragen

Een derde component van het Vlaamse statistische programma is de lijst van samenwerkingsaanvragen. Dit zijn projecten die worden opgezet tussen de entiteiten van het netwerk Statistiek Vlaanderen, of tussen entiteiten van het Interfederaal Instituut voor Statistiek. Deze projecten hebben als doel de informatiedeling te verbeteren, en om op een gecoördineerde wijze leemtes in het statistieklandschap in te vullen.

Evaluatie

Ten slotte geeft het vierde onderdeel van het programma een algemeen overzicht van de werkzaamheden van het netwerk Statistiek Vlaanderen, met inbegrip van een evaluatie van het kwaliteitsbeleid en van de uitvoering van het statistische programma, zoals voorgeschreven door het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het Vlaams Statistisch Programma 2020 heeft geen budgettaire weerslag. De acties worden ontwikkeld met de financiële middelen die beschikbaar zijn in de verschillende beleidsdomeinen.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen gevolgen voor het personeelsbestand en -budget.

⁵ <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/protocollen>

////////////////////////////////////

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het Vlaams Statistisch Programma 2020 brengt geen extra kosten mee voor lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De Minister-President zal het Vlaams Statistisch Programma 2020 verder coördineren, opvolgen en evalueren. Een weerslag van deze activiteiten zal terug te vinden zijn in het Vlaams Statistisch Programma 2021.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. het Vlaams Statistisch Programma 2020 goed te keuren;
2. de minister-president zal het Vlaams Statistisch Programma 2020 verder coördineren, opvolgen en evalueren.

De Minister-President van de Vlaamse Regering
en Vlaams Minister Van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Jan JAMBON

Bijlagen:

- het Vlaams Statistisch Programma 2020, met bijlage
- Advies IF

////////////////////////////////////